

Tilžės Releivis

„Tilžės Releivis“

Iš Nedelę išleidžiama Pridetta yra Seredoj bey Subato šudams ir laikui ant Bertainio Meto 50 Pen. Apsteliawimai yra nū bile kofio Posto priimami, arba ir vadoj Druforioj A. Repländerio bey Sunaus Tilžeje. Aukštoje Ulcoj. 67 (Sobe Str. 67).

Upsakimai, Druforioj Tilžės Releiwjo funkciami taštija po 10 Pen. Pristulymai 20 Pen., už kojnq smulleis Raštais išpausq Tilz. Sromatos dėl Tilžės Releiwjo paties iškrašomos yra i Tilže nufuncziamos.

Nro. 98.

Litveja, 7. Decemeri 1892.

13. Jahrgang.

Garbingamjam Skaitytojui bey garbingajei Skaitytojei!

Mes stowjam paskutiniamė Meto Meneshje, triumpay pirm Meto Keitimo, kur kojna prakilnesnios Dumos esanti Persona, saw Skaitymq naudingū ir pamokinancziū laikleliū ne usfiginanti, ar weliaus ar ankšeziaus sawo Apsteliawimq atlikti tur. Mes Tawę, musū garbingasis Skaitytojau bey garbingoji Skaitytoji, del to ant Apsteliawimo musū laikraščio pakwiecziam, lukuriaudami, kad musū laikraščio Paskprocowojimas kiek wienam išbiol itinkas yra buwes, ir pasižadėdami, taji wisaip kiek galima gerinti, mes paakinti norim, fitq pigiausi ir Lietuwiniukui naudingiausi laikrašti, butent „Tilžės Releiwis“, apsteliūjant apsimislyti, ar ji ant **czielo Meto uz 2 M. arba ant Bertainio Meto uz 50 Pf.** užmokėti. Ant Tawo paties Raudos wienok neabejotinay yra, kad Tu „Tilžės Releiwis“ uz 2 Markiu ant czielo Meto apsteliūji, kadangi prie tokio Apsteliawimo kožnas Apsteliūtojis kaip Atlyginimq lietuwiskases „Tilžės Releiwjo Kalendras“ ant Meto 1893 (žiurek tarp Upsakymū) dykay pristustas gauna, kofitai prie Apsteliawimo tikt ant Bertainio Meto ne gal nusidūti. Jū ankšeziaus apsteliūji, jū ankšeziaus ir weliaus gaudi minetaji Atlyginimq, iš kurio Gzeso be turint gražius Skaitymus pasinaudūti galefi.

Kozua Apsteliawima ant „Tilžės Releiwio“,

ant czielo Meto uz 2 M., prie to Apsteliūtojis „Tilžės Releiwio Kalendras“ ant Meto 1893 dykay gauna, bey ant Bertainio Meto uz 50 Pf.,

mes taip musū Spaustuwej, Tilžeje, Aukštojoj Ulcojoj Nr. 67, taip kaip ant kožno Pusto Anstalto jau dabar mielay priimam. Mes garbingūsius musū Skaitytojus ypaczies wel meldziam, kiek igaledami už musū laikraščio Iškplatinimq storawoti, nesa musū wierniausias Noras yra, musū seniausyji „Tilžės Releiwis“ ant wisū Pustū wis daugiaus pagerinti ir padibinti, kofitai prie didesnio Iškplatinimo tikt galima pastoj, kadangi mes tq wisū pigiausia Prele už 50 Pf. ant Bertainio Meto užkelti ne norim, kaip kiti laiklai kad daro.

„Pigiey bey geray,“ — Koznas nor mielay. — Toktai kožnas ir igns, — Kursai „Tilžės Releiwis“ laikys!

„Tilžės Releiwio“ Redyste.

Kas paskutiniamė Gzese Swiete nusidawe.

Iš Wotielijōs.

Berlyne, 2. Decemeri. Ciecorius mislyja 7. Decemeri i Sanowerius iskeliauti. Jis pasiliks ten 7. bey 8. Ant 9. bey 10. Dec. yra Medziokles i Szpringe statytos.

— [Iškplatinimas Ipirkimo pries Nepalaimas.] Jau per ilgėni Gzesa yra Zokano Užmanymas isdirbamas, kursai Ipirkimo Iškplatinimq pries Nepalaimas kaip Gruntq tur. Tame tampa ir Iškplatinimas Ipirkimo pries Nepalaimas ant Izejū Balczū Wyrū, taip kaip ant Apghwentujū Kaliniū, Pagerinimo, Bargdienū-beyLigoniū-Anstaltū apmastomas.

— Nekuri didi Ceitunga raso: „Mes n'esam niekadōs pries gerases Buses Ciecorystes Saimo Skhrimo Leisbes usfigyne, ale mes laikom per Reiteishbe, kuri galiaustey supustnjanczies

promyti tur, kad Balsas mokito Wyro Zmoniū Rodoje ne daugiaus swer, kaip tokiū Zmoniū Atstudyjimas, kurie be Priekstengimo nū kožno Britalbejimo ben bey ten metytis dūdas.“

— Zalnieriški Bustai Kalejimū Dwarise taps nū 1. Jan. sekancziojo Meto itraukiami. Už tai bus Kaliniū Uždabotojei iš Dalies su Kolwerieis isredomi.

— Bagal „Walnd. Ceitunga“ einanti parlamentiskuse Kreizuse ta Paskalba, jog buwesis Ministeris v. Buttamer procowojasi ant Ciecorystes Ranclerio Wietos pareiti. (!)

— Iš Hildburghausen yra mums rasoma: Wienoj Gaspadoj kaimyniskō Badheim parejo tarp Wyresniojo ne Szluznoj Rūhle v. Lilienstern bey Skaitliaus Burū smarkus Waidas, kurio Beghje Wyresnyss wienq Rewolweri isitrauke ir kelis Szuwius ant Laukininkū

paleido. Keli nū tujū tape suzeisti. Wiriktas su tūm Dalyku patlab Darbo turejo.

— Kaip „Reisse-Ceitunga“ maldūja, yra Majors Heinrich, kursai sawo Gzesu Plaukims Bandymq webe, prie kurio, kaip žinoma, 7 Zalnieriēi nufsendo, ant wieno Meto Festungos nufudyntas.

— Biningū Ministeris Miquel yra prie Gerklės susirges ir tur Lomq ganhti.

— Szendien tape Berlyne wiens Susiejimas be Darbo Gfancziujū nulaitytas, kursai nū kofiu 1500 iki 1800 Personū aplanhtas buwo. Tasai tape nū Wyriaushbes isklaidytas, kaip wiens Kalbetujū prikalbejo, atwiray Priekstengimus promyti. Palajus ne tape niekur trikdintas.

— Oberprezidents nū Berlyno yra ant 15 000 Mrk. statyq Algq antrai Burgimistro Wietai iwelyjes.

Hamburgij, 1. Dec. Wiens di-

dis angliskis Rugini Garinis pra praeju-
fioj Naktij netoli nu Kufshaven nu-
grimzdes. Nu Wyrū nieks niera atra-
stas, jie bus rasi nu fito Szepic paimti.

Is Maskolijos.

Moskau, 2. Decbr. Didi Pada-
hojima isprovyja ficzion naujas Baidas.
Tarp kamandierujaneciojo Gendroliaus
antrojo Grenadierdivizijono bey cieco-
rifiojo Flugelatjutanto Obersto Bajer-
jonow parejo prie wieno Apzwalgymo
ant Uniformu ant Sustibimo. Gen-
drolius gawo nu Obersto wieng Rirti
i Weida. Tas Atsitikimas esqz Pribu-
wime Regimento Adjutanto bey Wy-
riausiojo Divizijono-Gendrolstabo nu-
fidawes.

Didkunigaittis Nikolaus Nikolaje-
witz, Ciecoriaus Brolwaitis, buwo per
ilgesni Gzesq su Dukterimi wieno Rup-
cziaus susizadejes, kuri nu sawo Wyro
atskirta buwo. Suwencziawojimas wie-
nos nielados ne nusidawe. Kaip dabar
girdima, buwo Ciecorius is tikro tam
Susiwienjimui pritaras, ir buwo patlab
wisi Prisitaisymai ant Swodbos gatawi,
wienos pasfutiniame Akies Mirksnyje
praze Japone Titelio Didkunigaittene
ir ta Teishbe, prie Dwaro priimta buti.
Ciecorius ne tiktay hita Susimislyjima
nurode, bet atrauke dabar ir sawo
Jwelyjima ant Susiwencziawojimo.

Trys Dragunu Regimentai pra is
Kaukasus prie mokistiojo Kubeziaus
parsiusti.

Brie nekurius Bodnarstaja Fabrikes
Mieste Lodz pra Lawonai penkiu nu
fitos Personos i Smerti „nukawotu“
Kudikiu atrasti. Prowa priez hita
Bobq, ant kurios priez 60 Liudininku
pakwiesti pra, taps 27. Nowemberi i
Lodz nulaityta.

Redelej nu 1. iki 7. Nowbr. mire
Petersburkij is wiso 389 Personos
(218 wyriskos, 171 moteriskos); azia-
tikioji Kolera praze tikt 20 Apieras,
Blaucziu Liga 83.

[Bado Beda.] Bagal Zinia wienos
Petersburkio Geitungos dūda is Mas-
kolijos Prowinciu ibegusteji Pranesimai
prisirbijoti, kad Bado Beda bioj Siemoj,
kad ir ne taip placiez, tay tikt daug
Prowincose taipjau kaip praejusiam
Nete pastos.

Is Szweicერიu Zemes.

Luttich, 2. Decemberi. Angliu
Dubej i Horloz pra uzwakar Szteikis
isfilauzes. Wakar jie per Diena labay
sujudz aplink trauke. Wakare paprase
Polilijos Rumisars, kad Darbininkai
isfilaidytu. Baprasymas tape su Re-
wolwerio Szuwieis atlieptas, ant ko
Szandarai Szuwius paleido. Wiens
Kalndarbininks tape nuzudytas, trys

suronyti. Tolesni Pakajaus Trifdinimai
ne nusidawe. Naktis pakajingay prabego.

Is Amerikos.

New-York, 30. Now. Zofana
dudantysis Susiejimas Semes Vermont
sutare su 149 priez 83 Balsus wieng
Zofana, pagal kuri Moteriskes Gemyniu
Skrymo Teishbe gauna.

**Is Lietuwos bey abiejū Prusu
Prowinciu.**

* [Ziedai Kaledu Stubelej]
Jey nu lauke stowincziu Alywu (Fle-
deriu) Krumu Szakos nulauzamos ir
Stuboj i Wandeni pastatomos tampa,
tay iswaro jos iki Kaledu Lapus ir
stow pilnos Ziedu Szloweje, kuri ju
mielesne pra, kadangi mes hime Gze-
tu graziuju Kwietku stolojam. Ru-
pjautos Szakos sunkiaus iswaro, nesa
lygusis Kupjowimas, kaip rodosi, Wan-
denio Prowyjima pasunkina. Ygyey
gal su Dbeles, Wyhniu, Grflecziu i. t. t.
Szakomis nusiduti, taip kad tokiu Budu
Stubele dailiey isgrozinama gal buti.

Lilzeje, 23. Decemberi. [Szowimo
Bandymai.] Nu 7. iki 10. bey nu 14.
iki 17. Decemberio s. M. nusidus ant
Lankos Biewu i Sziaurwakarus nu
Kagaines nu Zieg. 8 1/2 anksti iki Zieg.
4 po Pietu Szowimo Bandymai antrojo
Bataljono Infanterijos Regimento v.
Bohen Nr. 41 su astriomis Patronomis.

Is gilios Tamsos i Szwieša.

3] Primezjimias.

„At so! Jus as powisam uzmirsau,“
nuskreipe Bredowene, ne mielay aptro-
pyta, dabar ant wienos Moteriskes,
kuri per wisa hita Atsitikima neapdabota
wiename Kampe uz auksto Raszmo
Stalo sedejusi buwo. Ji buwo labay
prastay apsiredziusi ir jos Weidas buwo
apstingay narbotas; kale jos Roju gu-
lejo kelios popierinios Skrynes, kurios
su Dirzu suriktos buwo.

„Stay, imkit ta Razumeli ir keliau-
kit Wardan Diemo,“ sake Bredowene
triumpay, is Delmono iwyniotaji De-
simtmarkstuki istraudama ir Moteriskei
prifikdama.

„At ne!“ sake Moteriske izeista;
as esu berods waringa Nagle, ale,
Diewui defug! mano Kupcziamimas
mane pritenkamay maitina, ne kaip kad
as Ubagu Dowana priimti priwalau.
Del to ne esu as ir atejusi; kadangi
ale Mieris mano Apfilankymo jut tikt
ne tropyjo, tay ne noriu as Jums
daugiaus neywieng Akies Mirksni ilgiaus
ant Raklo buti. Nasi Jus ne uzmir-
site, nu manes labas Dienas duti.“

Ji apstikrowe su sawo Skrynutemis
ir atstweikino pakajingu, kaltu Budu,
per Kromq einant graziajei Bardawe-
jai, kurios ji pasgailo, meilinga Atsi-
sweikinima prilingodama.

„Kur pra Zullickis?“ kauce Bredo-
wene, kaip ji weik no to taipjau i

Kromq istojo ir raudunplautio Kupczy-
stes Bagalbininko pasigedo, Kromui su
Pirkejais prisipildyti pradabant.

„Na, mano Dufel,“ bares mazoji
Moteriske, „dabar tas Smogus jau tikt
wel ficzion hale Bruerijoj pra, jeib
sawo amzinaji Tropkuli tildytu.“

Tasai, nu kurio dabar kalbama
buwo, akarut pro Kromo Duris izenge,
nuskuluste tujau isdudantysi Dregnumq
nu sawo raudonuju Ustu ir su wienu
Szokiu uz Bardawimo Stalo stowejo,
jeib czion sawo Weikala uzimtu.

„Ar Jus jau wel wieng uztrauket,
Jus Pareiga uzmirktas Smogus?“ kauce
ne dabodama ant esancziuju Smoniu
Bredowene. „Ar as Jums uz tai uz-
mofu, kad Jus Kupczyfte paliekat, jeib
Karcziamoj pasireplytumbit? Ap Jums
toktai jau tankiey uzdraudziau, dabar
ale pra mano Kantrumas ant Galo.
Susijekotit tose Wietq Bruerijoj, cze
Jus geriaus pritinkat. Ap neprivalau
toki Bagalbininka, kursai amziname Pywo
Swaiguliamime randasi. Mes esam
atskirti. Birmaji Oktoberi eikit sawo
Reliu, ar permanot mane?“

Flora ne dawesi ney menkiausiey
nusimanhti, kad ji nu Siupones pirm
Akies Mirksnio lygu Jbarima patyrusi
ir Pirkejus su paprastaju graziuju Szyp-
sojimu pasluzijo, Zullickis buwo ale
ant Weido kaip Kurkins igraudonawes,
jo Rankos drebejo is Sujudimo, jam
nu Szalies inirtufus Swilgius ant Bre-

dowenes smogant, kuri je wisiems Smo-
nems be esant taip isgedino, murmejo
jis sawyje neishmanomus Sodzius. Ir
kaip Kromas isstuktino, o Zullickis
Rama Siuponei ne esant sawo Rarsui
per Sodzius isflaupsti dawo, ne parejo
nejosks Sodis per Floros Lupas. Ji
buwo tyli ir sawo Kentejima saw pa-
silaike; rasi jei ir jos Mandrumas ne
iwelyjo, su Bagalbininku lygiey pasi-
elgti. . . .

„Ar zinot Jus, Bons Zullicke, kas
ta narbotoji Moteriske gal but buwusi?“

Zullickis purtino Galwa. „Jus
buwot jut prie jos Komtore, Freilien,
kaip Sentq aukstyn uzejusi buwo. Jey
Jus ne isgawot, kas ji buwo, kuri Jus
jut taip geray su Jsklausnejimu isma-
not, tay as dar daug menkiaus zinau.
Ap ta Moteriske ficzion dar niekados
ne macziau, kaczieig as hime Bute jau
pentis Metus fluzhju, kur man dabar
tokiu gedisku Budu Ptleidims dutas tape.“

Toktai buwo wistas, kas tarp gra-
zioses Bardawejos bey jos murmencziujo
Draugo bioj Dienoj dar kalbeta tape.

Buwo labay welay Wakare ir Bre-
dowo Butas stowejo gilioj Tamsuj,
kaip po Langais pirmoses Tozes bilekas
i Rankas plojo ir su aiktiu Balsu tare:
„Bredowen! Bredowen!“

Galiausiey atswere Langas, Pasaut-
toji zwelge zemyn.

„Kas cze nr apaczioj?“ kause ji-

[Apkaltas.] 30. š. M., vakare ant Zieg. 7, sumuše wiens Darbininkš iš R. wienam Kupczui Wandens Ulyczioj tycziojis Pasizurejimo Langą ir šalin bego. Kupczius peršekinejo Darbininką, ir sugriebe jį Aukštioj Ulyczioj ant wieno Dwaro, kur jis pasikawojes buvo.

— Atgabenimas Ragū Gwoliū ant 15. š. M. Ragainej busencio Galwizū Turgaus yra uždraustas.

Wyžiuse, 5. Dec. [Medelturgis.] Itaišmas Medelturgo czionay yra dabar twirtas. Ant didžio Pasimegimo tū daug aplink gulincziū Kiemū, kuriems Kels i Szilofarcziamą pasunkti turejo, yra Iw:lyjimas nū Wyriaušybes dūtas ir laukiam mes dabar dar tikt ant Turgaus Dawado, po ko tada Turgai, kuriems bene Subata pareis, prasideti gales.

Lengwecziuse, 29. Nov. [Emeritis del iszentetu Ugnies Konū.] Labay apgailėtina Nepalaima pioše Dienose ant Dwaro Mikslauken nusidawe. Re-kuri Moteriske iš Kumeziū Buto ejo ant Kiemo prie Darbo, ir buvo sawo Rudikius, wieną Mergelę nū trijų Metū, bey wieną Waitą nū dwiejū Metū wienus Gwmenime palikusi. Mergelė ejo prie Kafalio ir pradejo su jame degancziazje Ugnimi bowyties, prie ko žerejanczios Anglys ant jos Drabuziū

„Aš esu — Zette,“ buvo Atfliepims, kursai iš užtruktosios Krutines parejo.

„Kas yra tay nusidawus, kad Jus taip welay dar ateinat ir mane iš geriausio Miego išbudinat?“ tare Bredowene apmaudinga.

„Seniausis musū Rudikiū yra susirges,“ atfliepe Zette. „Aš prisibijau, jis tur Raklo Breiną. Jus esat daug patyrusi, ir kadangi Jus man sakat, kad Bons Rudolfs, taip jis mažas buvo, ir toles Ligas turejo, tay norejau aš Jusū geros Rodos melsti.“

„Wartokit Rudikiui piltus Tures Apdejimus“ —

„Geray!“ sake Zette ir norejo šalin begti.

„Palaukit tikt!“ tare Bredowene.

„Ar yra Jusū Wyrš namiej?“

„Mano Wyrš? — Je, tasai yra namiej.“

„Tay siuskit jį tikt tūjau prie Daktaro Scheffer,“ sake Bredowene; „ant Apdejimū wienat ne galite pasitiketi, nesa su Breinu ne galima štukawoti.“

„Aš dekawoju Jums!“ tare Zette.

„Ne padwykit, kad aš Jus trikdinau. Laba Rakt, Bredowen!“

„Laba Rakt,“ šlambejo žemyn, ant to Langs užšiwere.

Zette šubinos Ramūn, ne prijausdama, kad ji Bredowenes Balsą paskutiniu Kartū girdejusi.

Nū Kotuzes Turmo mušo wienio-
... (Dar ne wistas.)

nukrito ir tūsius uždege. Sawo Baimėje bego Rudikis laukan ir iš Perbuliū aiškies kauke; kadangi ale niels Artybeje ne buvo, tay pasiliko Rudikis be Pagalbos, ir Drabuziei putancziamė Weje wis daugiaus dege. Wiena Moteriske, kuri po keliū Winiutū Szafije atejo, girdejo perkulingaji Klykma apgailėtinojo Rudikio, pribego ir išwalnho taji nū degancziujū Drabuziū. Kaczięg tūjau lieoriska Pagalba primadinta tape, yra apgailėtinasis Rudikis tacziau is-tentetoms Ugnies Konoms i Apierą pūles.

Ysrutij, 1. Dec. Tė trys Razbaininkai Dwarionies Keiner, Babulat, August bey Bolz, esą, taip Adyna jū Atsiudhjimo wis daugiaus prisiartina ir Kalejimo Kunigs jūš tankiaus aplankęs yra, kitos Dumos pastoje. Tė sawo Darbą giliej apgail, taipjau welhja jie Gwasties ilgą Cuktuzes Korawonę.

Pilkainej, 20. Nov. [Sawū Ižwežimas.] Sziose Dienose yra Progos dūta, Patyrimą daryti, kursai pasutiniuse 50 Metuse mos gal but buwęs, butent Ižwežimas wofiskū Jawū i Maskoliją, kursai iš kokiū 200 Centneriū Rugiū pasidare. Jawai yra nū Zalnierū Bekeres iš maskoliskojo Nau-

mieszio Pilzeje už 5,20 Mk. ant Szepelio pripirkti, kadangi Rugei anapus Kubeziaus 6 Mk. ant Szepelio kastūja.

Iš Stalupenū Kreizo, 1. Dec. Rudenji praėjusio Meto tape wiens Rokitojis musū Kreizo per Gumbines Ragyrungą iš sawo Uredo isštumtas po Prisałmu Gwasties ilgo Paselpimo, kadangi jis urediską Ištitarimą dawęs, kad jis Uždraudimą karaliskos Ragyrungos, wieriskus Sufirinimus suwadinti bey westi arba ir tikt aplankyti, ne selsis. Prieš sawo Ištumimą iš Uredo jis Berufungą Ministerioj patele. Toji yra pirm kocio Szeso atsiudhjusi, kad Ragyrungos Paleidimo Padawadyjimas padūtas ir Rokitojis sawo Urede paliekamas tur buti. Szotoministerijos Atsiudhjimas tur tą Priminimą, kad Szuilei geros Szlužbos daromos bus, jey wieriskiems Pasiprocewojimas Minetojo. Kaip toli tieji su Ištildymu Rokitojo Uredo suwiensjami yra, ney joks Trikdinimas i Kelią ne taps dedamas.

Berlino Prekiū-Drewe
Kublis Popieliaus-Bingūnše 5. Decemberi.
100 Rbl . . . 200 Mk. 20 Bf.

Ueberraschend

schön und groß ist die Auswahl unserer Neuheiten in
Tuch-, Buckskin-, Kammgarn-, Cheviot-, Paletotstoffen,
Loden und Damentuchen. Wir versenden bereitwilligst

Muster franco

an alle Stände

und empfehlen Jedem, sich dieselben kommen zu lassen, da wir
wirklich **Vorteilhaftes** bieten.

- Für 3 Mark 1 Meter 15 Ctm. Imitations-Kammgarn in allen Mode- Dessins zu einem Beinkleid.
- Für 3 Mark 50 Pfg. 2 1/2 Meter gewirnten Buckskin, carrirt, melirt und gestreift, zu Jaquet und Weste.
- Für 4 Mark 1 1/2 Meter Hercules-Strapazierstoff, unverwundlich, zu Hose und Weste.
- Für 7 Mark 50 Pfg. 3 Meter Zwirn-Buckskin oder Cheviot zu einem schönen Anzug.
- Für 8 Mark 2 Meter schweren Doppelstoff Himalaya oder Roben zu einem Winter- Ueberzieher.
- Für 9 Mark 3 Meter Winter-Buckskin zum Anzug oder 2 1/4 Meter wasserdichten Stoff zum Paletot.
- Für 10 Mark 50 Pfg. 3 Meter Winter-Diagonal zu einem eleganten Kaiser-Mantel.
- Für 13 Mark 80 Pfg. 3 Meter Victoria-Cheviot zu einem vollkommenen Anzug.
- Für 16 Mark 2 Meter modisfarbigen Estimo zu einem geblegenen Winter-Paletot.
- Für 17 Mark 40 Pfg. 3 Meter Kammgarn zu einem eleganten Anzug.

Hochfeine Fantasie-

Cheviots von 4 bis 13 Mk. Mode-Streichgarn. Engl. Neuheiten in Kammgarn und Mohair. Schwarze Tuche, Satin und Croisés von Mk. 2,80 an. Prachtvolle Loden, Double, Eskimo, Ratiné und Floconné. Wasserdichte Gummistoffe. Livrée-, Billard-, forstgrüne und Feuerwehr-Tuche. Krimmer zu Damen-Paletots. Englisch Leder zu 1 Mk. 10 Pfg.

Für 6 Mark 5 Meter doppelbreit. Damentuch in allen Farben zu einem Kleid.	Damenloden. Schwarze Cachemire.	Für 9 Mark 5 Meter doppelbreit. Damentuch i. all. Mode-Dessins zu ein. Kleid.
---	---	---

Wir versenden jedes beliebige Maas portofrei.
Tuchausstellung Augsburg (Wimpfheimer & Cie.)

Alpsakymai.

Dantu Darbavieta
nu **M. Karpes.**
Kunstiškās Dantis, Plombieravimūs, Dantū Bertaišymūs.
Tilžeje,
Kazernās Ulcejoj Nr. 23.
Reparatūrinčijs
priimu aš lāsdien, tikt Nedēļdienē ne, nu Bēgorlaus 8 iki 9 Nymetņi.

Matružu Splanzmos Kungos
pra gaunamos pri:
J. Renländerio ben Sunaus.

Tilžes Releitwjo Kalendros

ant Meto

1893,

365 Dienās turincio,
Preke
25 Ben.,

pra gaunamos
Renländerio

Kungū-Druforioj,
Tilžeje,

šaip ir prie wišā Kalendru
Pardawēja.

Mano „Falkiu Aptiekai“
ieštāu nu 1 Januārijāus 1893

wiena Mokintini.

O. Siemering,
Tilžeje.

Scillitin,

geriausia Pteprowa uz Ziurkū-
bey Pelii-Pravarymā, ney Zmo-
gui, ney Namū Gwoliems neiš-
ladyjancse, prišulo

O. Siemering'io
Falkiu - Aptieka,
Tilžeje.

Sechzig Kirchenlieder

für die Schule.

Vorrāthig bei
J. Renländer & Sohn.

Kaledu Medzio Britabinimus

apšingay mašytus šaip Pa-
wyzdzius, Gwolius, Zwaigzdes
ir t. l. Šryne šu 440 Štukū
2 80 M., Baskuyuzmokejims. Prie
3 Šryniū Paršuntims dylay.
Paul Benedix, Dresden-N. 12.

80 Baznyezios Giesmes,
Lietuwiskā

Mišknygu

(Šarkio, Franko, Oranto),
lietuwisk. Katgismas,
Pialnu Kungas, Kāstelius
i. t. t.
gaunama prie
J. Renländer'io ir Sunaus,
Tilžeje, Aukštojoj Ul. 67.

Pardabofit!

Girmus ben Skališ

Manufakturos Taworu ben gatawu Drabuziu Butas.

Pigiauš Pirkimo Wersme

wisoferiopems Alpredo Dalysams.

Tilžeje,

Nr. 39. Aukštojoj Ulcejoj Nr. 39.

Pigien ben geray

pra Rupežystes Dawadas, per kuri meš triumpane Gzeše didi, lāsdien pašdidinanti Pirkejū Kreizā
igijom.

Šdant musū garbingiems Pirkejams Kaledu Szwentei wišay ypatiškā Naudingumā pri-
šulgotumbim, meš **Prekes wišu Taworu dar šauniey numazinom** ir atweriam šu
šendieniška Diena didi

Kaledu Špardawojima.

Zinponiu ben Rudifiu gatawu Drabuziu
nu prasčiausiu iki puikiausiu Bortu del welyho Meto Laiko uz Puse tikroses Wertybes.

Pardawimas tikt uz gatawus Piningus!

Primin.: Meš meldziam garbingus Gwatininkus atkartotinay, musū Rupežystes Butā
ne šu šaip wadinamais Pastrodymo Špardawimais šuteisti.

Pardawimas tikt uz gatawus Piningus!

Pardawimas tikt uz gatawus Piningus!

Pridetka prie № 98 „Tilzes Keleivio“.

Tilžeje, 7. Decemeri 1892.

Iš Lietuvos bei abiejų Rytprūsų Prowincų.

Miltkemiše, 30. Nov. [Mū wienos Szeklo Medziokles.] Nedeldienes Wakare sedėjo Jamplija L. pakajingay aplink giltaji Kafali. Tay pakilo umay Pripbutyje didis Wiksta Czerpkimas. Kaip jie greitay su Ziburiu laukan isbegu, pamate jie po Trepais wieną Szeklą sedinti, kursai wisay pakajingay wieną Wikstą smauge. Tasai ne dawesi ney per Ziburi bei Personas ney menkliausiey tridintis, bet traukes tikt, kaip jam rustay ant Railio einama buwo, per Skyle po Duto Slenkscziu pamazu atgal. Kaip is sawes isfimano, buwo wisi apie tole Begedystę labay suphke ir pasizadejo ant jo karcziey atfikerkyti. Tay umay ta Szkandole is naujo prafideda. Greitay tampa Durys atplestos; Wikstos ilek i Widu, ir joms paslyu Prietelius Szeklinas, kursai Medziokle Stuboje pakajingay tolyn westi pamislyja. Moteriskes pot klydamos ant Kresliu bei Stalu, ale Wyrat eina tam Zwerukui drašey ant Railio. Szen bei ten swyrineja Kowa, iki galiaustey Bonui S. passela, Reprieteliu sugriebti. Wienok kisai ne dasiduda. Jis kand Bonui S. i Roja, taip kad Kraujas ishoko. Tikt jaunamjam L. passela, jam per geray numierhta Kirti Galq pada-ryti.

Szittkemiše, 1. Dec. Mertino Dienoj ejo dwi Seferes, turidwi iki minetos Dienos prie wieno Gaspadoriaus Staisgiruse Szluzmoj stowejo, su sawo Lewu is Wagnorkemū prie Dubeninkū namon, prie to jie arti nu Wolubynū Rubeziaus keliamo. Masfo-

likšieje Rubeziaus Zalmieriei bus bene sius tris, kurie Drabuzius bei Skalbinus neke, per Iskandrautojus (Begu-nus) laike, jus atlaike ir i Suwalki nu-gabeno, kur jie dar teb randas. Nu musu Buses yra tujau reikalangieje Zingsnei darnti, idant Bedniausieje Walngbe gautu. Wakar nusidawe sziczon hime Dalyle Liudininku Isklaus-nejimas.

Nu Rubeziaus, 3. Dec. [Su-pales.] Wakar Ryt tape Darbininkš Baltins is Kalninku prie didz. Grabu-piu ant Kelio i sawo Ramus sustipes be gulis atraftas. P. buwo 1. s. M. ant Parsinesimo sawo Senatwes Ren-tes i Szilokarcziamą ejes ir pasidawe welay Wakare Ramun. Sawo Ramus jis wienok daugiaus ne atsieko. Jis bus bene nu „Mielajo“ per daug ra-gawes, prie jo tape dar wiena Tripus-alaw su Brangwynu atrafta.

Karaliaucziuje, 1. Dec. [Kaip ilgay swetimi Daitai Zmogaus Kune isfilaiykti gal.] Pirm keliu Dienu gudesi Bardaweja wienoj musu Kupczyste apie smarkius bei degtanczius Berkulius wienoj Rojoj ir tape galiaustey priversta, su sawo Szluzba apfistoti. Antroj Dienoj, kaip Berkulai wis daugiaus didinoti, turejo ji wieną Vietoriu ant Bagalbos pritraukti ir kisai po palai-mingo Pjowimo wieną Udatą is Rojos iseme. Dabar isfireikte, kad ta Ziu-pone pirm 10 Metu Udatą i Roja is-mynusi, ale tasyt mentay ant to dabojusi, kadangi Berkulai weil praejo.

Iš Kreizo Köffel, 1. Dec. Re-taje Szwente demantiniuos Swodbos Swente wakar wienš Wencziawonystes

Pors is Wolka. Senieje Zmones yra abu labay aplyi.

Landek, 2. Dec. Sziczon tape wienš Girikto Kalejime pawietotas Pa-jekšojimo Kalinis pawartas atraftas. Ant wieno Senflo, kuri Sawjudejis wienoj Kurpej pawawojes buwo, jis Weljimaq istare, kad jo Arwai nu jiems paliktojo Lurto, kursai 39 000 R. didis yra, Kaliniu Sargui Cner 50 R. is-moketu

Buchowken, 30. Nov. [Umise suklysti pradabant] waziawo Gasp W. is S. Baznyczieme R. kelis Kartus aplink Baznyczia ir atwera tada Baz-nyczios Duris, jeib ir i Baznyczia iwa-zutu, nu to jis tikt su didzia Proce atlaihytas tape. W. randasi per keles Dienas liekoriskoj Kawonej ir geryn eina. Trudni Zamlijos Pasilaitymai yra tos Ligos Priejastis.

Pozuse, 2. Dec. Dwarionis Edu-ard v. Chlapowski yra ant sawo Riter-dwario Kurzagora prie Kostu saw Wy-wasti emes. Ir jo Lews per Saw-judhste is šio Swieto atstojo.

Pozuse, 5. Dec. Szandarmerijos Oberwaktmistras Marschner is Kempu tape prie wieno Patroljes Gimo Gireje prie Janlow is Uzpakalio nusautas.

Prisiskintuju Sudas Tilzeje.

[Na 30. Nov.] Po Skunda del Plekimo ant Ulyczios stowejs Gaipad. Anikis Schepols is Medisklemu. Stunda: 19. Weiji 1891 radosi Apst. Maslolei Steputtis bei Nauffed ir dar kiti Swecziei Mullerio Gaspadoj Ra-tyczise. Weil prastojo wisi Swecziei Swet-lyczia. Kaip Steputtis Apst. su sawo Pa-lydowais pawijo, Apst. apfistulo, atpleše Stepucciui Sermega, kad leturi Ruyple is-truko, ispreše jam Bleku Ryta su t. liomis

Ant šito Gentelio Warda artimjaušo Pusto, sawo Kiemo bei sawo paties Warda ir Dienos Likimq parawes ir 50 Pf. pribejes padut je artimjaušam Pustui. Norint, kad Keleiwis butu i Namus atnekamš, reit dar 15 Pf. pribeti.

Abonnements-Schein.

Unterzeichneter bestellt bei der Kaiserlichen Post in ..... ein Exemplar des in Tilsit erscheinenden

„Tilzes Keleiwis“ (pirma „Naujasis Keleiwis“),

für das 1. Quartal (Januar, Februar, März,) 1893 zum Abonnementspreise von 50 Pf.

(Wohnort: Datum: (Name des Bestellers:))

Dieser Bestellschein ist abzuschneiden und der Kaiserl. Post zu übergeben.

Stepomis Sypyrtaus ir ji kelis Kartus su Kumszja muše, taip kad Steputtis aukštyaika ant Zemes parvirto. Apstufkasis iškpaizysta, Steputti but pavrafes, blekinyji Ryła jam atdāti, ir patikrino, kad jis mates, kaip Nauffed, Stepucziui Müllerio Gaspadoj Piningū ant to Sypyrtaus Pirtimo daves, Nauffed skelejes jam dar Piningū, ir kadangi jis priemes, kad Ryłas su Sypyrtaumi Nauffedo Lurtas efas, tay jis Stepucziui Ryła su Sypyrtaumi atemes, jeib ji kaip Pantą už Nauffedo Stola palaištyt, Stepucziui povisam ne priksifien-gianti, paslucziaus Dalyła patwirtino ir keli itti Ruidininkai. Apstufkasis tape tilt plešikšto Ikmastinimo kaltas ikrastis ir jis ant nulengwintos Korawones nū wieno Meto hešiu Menesiu taip kaip ant 2 Metū birge. Iškujū Garbes Teisybjū Patrotyjimo prafuditas.

[Nū 1. Dec.] Balar pradetoji bey fendien tolyn wesoji Prowa pries Berną Willū Welsh išk Balupenū bey Dwaroni Hermann Wafmann išk Sudgallū del Prigawiuo bey netešios Prysegos tape ant 5. š. M. palikta, kadangi dar tolesni Iškrobymai nusidāti tur. Tada tape Prowa del Newiezlybystes po uždarytomis Durimis laikyta. Toje tape Apstufkasis Dreyer del Nusidejimo bey Nusizen-gimo pries Wiezlybyste ant 2 Metū bey 6 Menesiu Caktuzes, 4 Metū Garbes Prapul-dymo bey 4 Nebeliū Apfalimo prafudytas, kuri paskutintioji Korawone per iškentetą Pa-ješkrojimo Apfalimą kaip atkaleta priimta tape. Apstufkotoji Heyded išejo nū Kaitinimo del Rudikio Nujudymo walna.

[Nū 2. Dec.] Szendien po uždarytomis Durimis laikytoji Stundos Prowa pries Berną Mitą Mideleit išk Kalenū del Nusidejimo pries Wiezlybyste pasliowe su Apstufkotojo Paleidimu.

Wisofia Zinia.

Hirschberg, 14. Nowbr. [Apkaltmas wieno katilikško Runigo.] Relewis išk Mil-jinkalnyno maldāja Apfalimą katilikško Ru-nigo Ighel išk Trantliebersdorf del Ctecoriaus Garbes Izejidimo, netešios Prysegos bey ži-nomay netešio Kaitinimo.

[Szetonikšas Apšiemims] tape pries Gel-žel-Sargą Schreder išk Nedersteinach iškpro-vytas, per kurio Sargybe jau atkartotinay Nepalaima iškengta tape. Schreder tape ant Gelželio nū keliū jaunū Wyrpalaiškiū su Almeneis apmetytas ir tada ant Weziū pri-riktas, ant kuriū Trukis pareitti turejo.

Parejimas Gelželmistro išk Hirschhorn trik-bino ale palaimingu Budu Piktadarejū Ap-siemimą.

[Pawojingas Medziolles Patyrimas.] Išk Friedberg yra rafoma: „Rad Stirnū Tekis su Zegeres Puczla kalin pabego, niera Me-dziolles Nusidawimāse bene iki šios Dienos buwusi, kokiū Medziolles Apngardese tarp Zgenhausen bey Sainbach išk tikro nusidawe. Kaip wiens Medziotojis ant jawo Apieru tykojo, tape jis nū wieno Tekio appautas. Medziotojis bey Tekis bus bene prie Sasi-tropyjimo lygley nusigandusiu, ir taip nusid-awo, kad Pustyniū Sunus tarp Puczlos bey toses Užkabinimo Diržo iškpainiojo ir su Puczla paspriudo. O Tekis bey Puczla ne tape dau-giaus matomi. O tai niera prie to ney jolia Medziotojū Pramonis, bet pasakikša Tiesa.“

[Atsitikimas per wieną Wandens Zafą.] Iškastingos Wietros fiante prie Krantū Rinos bey Zapano. Išk Szankow seke Wietrą wiens Wandens Zafas, kurfai Miesią aptwino ir dide Iškada padare. Wiena Waznyzia ap-twino, jos Marai igriwo ir apkrete aštu-nisdešimt Zalnierū, kurie akarāt toje buwo. Wisi Zalnieriei prie to Atsitikimo jawo Smerti rado.

[Nepalaima.] Ant Dindewitkū Szero (Sagan) iškgaštinga Nepalaima asitiko. Kaip škaitlingas Skaitlius Rudikiū ant Szero ra-dosi, iluzo umay Ledas. Penki Rudikei yra dabar kaip Lawonai atrasi. Kiek jawo Gy-wašai patrotijo, niera iškšiol iškirta.

[Sziardi suplešas Izwilgis] rodesi nesenieny Raimynams wienos Moterikškes, kuri su jawo penkis Rudikeis Hamburtyj gyweno. Wiens tū Rudikiū prie Raimyno atbege ir sale, kad Mamyte ney judinas ney krutinas. Kaip Raimynai i Gywentimą atejo, rado jie Mo-terikške negywa Lowoje be gultinti; jos Glebyje gulejo jaunasis Rudikis ir miegojo. Wiens Diefortius iškbrado, kad Moterikške, kuri nesenieny keles Nebeles Ligonbutyj Kolera sirgo, del Runo Silpnumo miriusti buwo. Nepalaima-goji ne turejo, kaip ji išk Ligonbučio atleista buwo, ney jolio Pelno. Menkases Iškšimaitinimo Pryprowas, kures ji turejo, dawe ji Rudikiams, jeib pati nubadetu. Rudikiei tape i Kawone imti. — Kaip buwo eje su Warg-dieniū Kawone?!

[Išk Lyaeburkio Szilū] rafoma: 25. Ju-nyju rado wiens Butelninkš išk Witendorf wienoj Kugienoj sergantē Stirnos Weršulą, kurfai pašautas buwo ir smarkley kraujawo. Kas Wyrs eme tą Gywoli drauge i jawo

Ramus, kawojo ir su Pleczla užaugino. Kaip Gywolis iškgydytas ir jautus pašojes buwo, gawo jis walnay užwertame Darže begineti. Medziolles Teisybe turintyšis buwo tame Larpe nū to Dalyšo Zinią gawes. Weliaus parbawe Butelninkš jautiaje Stirnā už 15 Ml. wienam Gywoliū Prietelkui, ir dabar tape jis ant Grunto Zolano nū 1870 del „Sugawimo Medziolles Gywoliū Sziedyjimo Szese“ ap-stufkias, nū Szepes Siritto ale walns paleštas. Korawones Kamara Lgneburkyj yra wienof Berufungoj tą Atsiudyjimą atgal emusi ir Butelninkā, kadangi tafai tą Norą iškpaizyti ne daves, Gywoli wel walnā palešti, ant Piningū Korawones nū 3 Ml. prafudyjusi.

[Kietą Miesą minškstay wirti. Kadangi del ponawojanczlos Pašaro Stokos ir daug senokū bey prie to ne nenupeneti Gywoliū papjaujami tampa, tay t'esse musū Gaspadines ant to paakintos, kad ir sena, kieta Miesa sekancziū Budu labay minškstay wirtiti dādasi. Reikia butent po Miesos Nu-siputawims (ant 8 Swarū wieną Szaukštą) Drangwyno užpilti, irgi ir kiekiausia Miesa per tai minšksta atfiranda, ney menkiausiey Drangwynu ne atfidādama. Ic Dilgynū Lapū Pitejims gerą Szlujmą darys, ir jey Miesa 10 Miniutū ilgay Wandenyj gul, kurfai su Melonū Sywais sumaišytas tampa, tay ji prie Wirimo taip minšksta atfirandanti, kad ji sutriksti galetu.

Išles Lurgus buwo Subatoj geray aplankytas. Ant Swiešio Lurgaus kaštawo Swars Swiešio 1,10 iki 1,20 M., 8 iki 9 Kiaušiei 50 Pf., Žasiū bey Ancziū Lemenei 50 Pf. ant Swaro, šenos Wiktos 1,10 iki 1,30 M., jaunos Wiktos 55 iki 70 Pf. ant Stutio. Žuikiei 30 Pf. ant Swaro kaštawo. Daržowiū bey Zalumynū buwo Daugybeje atgabenti. Ant Jawū Lur-gaus tape už Szepeli Kugii 4,50 iki 5 M., Kwiczii 6 iki 6,50 M., Miezii 3,60 iki 4 M. o Awizū 2,80 iki 3,10 M. užmoketa. Szepelis Kopusziū kaštawo 1,50 iki 1,70 M. Ant Žu-wiū Lurgaus kaštawo ant Swaro: Sterlai 50 iki 60 Pf., Karšiei 40 Pf., Lydelos 30 Pf., Kwapes 25 iki 30 Pf. ir kitos mažos Žuwys 25 Pf. Ant Miesos Lurgaus pasidare Prekes už Santieną išk 50 iki 60 Pf., už Kialieną, kuri didesniose Szmotoje išk Mastolijos iwešta buwo, išk 50 iki 70 Pf., už Awieną išk 45 iki 55 Pf. o už Weršieną išk 30 iki 60 Pf. ant Swaro. — Ant Žasiū Lurgaus ejo Kup-cyške mudriej; Prekes guldesi ant 2,50 iki 2,80 ant Stutio.

Hauptleiter: Pfarrer Stein in Tilsit.

Für den reinpolitischen Teil verantwortlich: Präsentor a. D. Beckmann-Tilsit. Druck und Verlag von J. Reylander & Son in Tilsit.

